

**I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
IM. T. KOŚCIUSZKI
W ŁUKOWIE**

PROGRAM WYCHOWAWCZY

Uchwały Rady Rodziców zmieniające z dnia: 09 marca 2004 r., 22 października 2004r.,
15 listopada 2007r., 23 lutego 2011r., 11 marca 2016r.

Tekst z 11 marca 2016r.

PROGRAM WYCHOWAWCZY

I Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki w Łukowie

Dokument powstał w oparciu o następujące akty prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach, placówkach.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lutego 2007r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznych przedszkoli oraz publicznych szkół.
6. Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
8. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005
9. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
10. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z późniejszymi zmianami.
11. Ustawa z dnia 7 września 1991r o systemie oświaty z późniejszymi zmianami.
12. Konwencję o prawach dziecka, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
13. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
14. Rządowy program „Bezpieczna i przyjazna szkoła” (2014-2016)

Szkoła winna być instytucją demokratyczną, pielęgnującą swoje najszlachetniejsze tradycje, w których będzie zawsze miejsce dla tolerancji, szacunku dla nauki, wysokich wymagań oraz wzajemnego poszanowania.

I. WYCHOWAWCZE CELE I ZADANIA LICEUM

- kształcenie mające na celu wszechstronny rozwój osobowości, uwzględniający indywidualne zainteresowania, uzdolnienia, predyspozycje psychofizyczne oraz wychowanie na świadomych, twórczych i odpowiedzialnych obywateli państwa,
- wyposażenie uczniów w umiejętności i wiadomości kluczowe, takie jak : umiejętność samokształcenia, komunikacji, korzystania z nowoczesnej techniki,
- rozwijanie zainteresowań i aspiracji,
- kształtowanie humanistycznej i patriotycznej postawy uczniów,
- umożliwianie uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej stosując zasadę wolności i tolerancji,

- dawanie pełnej wolności wyznaniowej Kościołom uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej,
- dbałość o kulturę języka ojczystego,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego kształtowania stosunków międzyludzkich,
- wyrabianie wrażliwości społecznej,
- przygotowanie do życia i działalności w Unii Europejskiej,
- wyrabianie nawyków dbania o własny rozwój fizyczny, zdrowie higienę psychiczną i właściwą organizację czasu wolnego.

II. WZÓR UCZNIĄ-ABSOLWENTA SZKOŁY

Uczeń I Liceum Ogólnokształcącego kultywuje wartości reprezentowane przez Patrona Szkoły - Tadeusza Kościuszkę. Jednocześnie ma świadomość ich głębokiej zgodności z ideami wynikającymi z przynależności do wspólnoty europejskiej, kierującej się zasadami kultury śródziemnomorskiej i judeochrześcijańskiej. Najważniejszą z nich jest wolność, prowadząca do wszechstronnego i harmonijnego rozwoju osobowości.

1. Jest wierny zasadom i wyznawanym ideałom. Odważnie ich broni, ale nie zamyka się na inne idee. Jest tolerancyjny ze względu na szacunek dla godności osoby ludzkiej.
2. Szanuje tradycje i język ojczysty. Docenia wartości kultury swojego kraju. Jednocześnie rozwija w sobie wrażliwość. Kieruje się empatią i współczuciem. Ma potrzebę niesienia pomocy słabszym i potrzebującym.
3. Jest świadomym swoich obowiązków patriotą. Zna i rozumie historię swojego kraju i dokonania swojego narodu. Angażuje się w życie społeczne. Pracuje nad własnym rozwojem, mając świadomość bycia członkiem większej wspólnoty. Jest za nią odpowiedzialny.
4. Szanuje ludzi, z którymi się styka. Ceni wysiłki rodziców, wychowawców, nauczycieli i pozostałych pracowników szkoły. Rozumie wartość autorytetów i hierarchii. Cechuje go wysoka kultura osobista.
5. Dbą o swój rozwój intelektualny, emocjonalny i fizyczny. Wciąż nabywa nowe umiejętności. Chętnie się uczy. Jest twórczy, niezależny i odważny. Potrzeba uczenia się towarzyszy mu nieustannie. Dbą o zdrowie, unika używek, jest zwolennikiem hasła: „W zdrowym ciele zdrowy duch”.
6. Szanuje mienie szkoły i dorobek materialny jako świadectwo pracy i poświęcenia człowieka. Jest wrażliwy na piękno. Ceni przyrodę i podejmuje działania na rzecz środowiska naturalnego.
7. Jest krytyczny i wymagający. Umie obiektywnie oceniać swoje słabe i silne strony oraz wyciągać wnioski. Wykorzystuje je do pracy nad sobą.

III. STRATEGIE I OBSZARY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH

1. WYCHOWANIE DO DEMOKRACJI ORAZ PRZYGOTOWANIE MŁODZIEŻY DO UDZIAŁU W ŻYCIU SPOŁECZNO-POLITYCZNYM KRAJU.

Wychowanie patriotyczno-obywatelskie

- a) uroczyste przyjęcie uczniów klas pierwszych (ślubowanie, zapoznanie z tradycjami i funkcjonowaniem szkoły, przedstawienie sylwetki patrona – Tadeusza Kościuszki. (wrzesień)
- b) uroczyste apele, happeningi poświęcone tradycji historycznej :
 - rocznica odzyskania niepodległości (listopad),
 - Święto Patrona Szkoły Tadeusza Kościuszki (luty),

- Narodowy Dzień Pamięci o „Żołnierzach Wyklętych” (marzec)
- rocznica Konstytucji 3 Maja (maj).
- c) udział młodzieży w obchodach upamiętniających wydarzenia historyczne:
 - upamiętnienie zbrodni katyńskiej oraz Polaków pomordowanych na Wschodzie (wrzesień),
 - rocznica Powstania Styczniowego (styczeń).
- d) nauka hymnu szkolnego,
- e) uczczenie pamięci poległych w czasie wojen uczniów i nauczycieli- składanie kwiatów na grobach i przed tablicami pamięci,
- f) porządkowanie grobów nauczycieli, żołnierzy i harcerzy na łukowskim cmentarzu,
- g) organizacja spotkań z parlamentarzystami, a także z przedstawicielami samorządu terytorialnego, zwiedzanie sejmu i senatu RP w czasie wycieczek klasowych do Warszawy.
- h) organizacja projektów edukacyjnych o tematyce patriotyczno-obywatelskiej (min. Młodzi głosują, Maraton Pisania Listów)

Kształtowanie aktywnej postawy wobec problemów środowiska lokalnego

- a) udział delegacji szkolnych i klasowych w sesjach samorządu lokalnego,
- b) działalność młodzieży w wolontariacie szkolnym - paczki dla dzieci z domów dziecka, udział uczniów w kwestach i zbiórkach pieniędzy na rzecz PCK, Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy itp.,
- c) udział uczniów w akcjach ekologicznych na rzecz środowiska lokalnego,
- d) organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych, projektów edukacji ekologicznej

Zapoznanie z podstawowymi założeniami życia społecznego Liceum

- a) typowanie do nagród i podziękowań za naukę, pracę społeczną oraz za osiągnięcia w olimpiadach, konkursach i zawodach sportowych,
- b) zapoznanie z planami organizacji szkolnych, sprawozdania z ich realizacji,
- c) nowelizacje regulaminów szkolnych
- d) analiza respektowania Statutu i regulaminów szkolnych,
- e) opieka nad Szkolną Izbą Tradycji i wzbogacanie jej zbiorów
- f) udział młodzieży w organizacji Jubileuszy Szkoły oraz Zjazdów Absolwentów,
- g) zachęcanie rodziców do aktywnego udziału we wszelkich formach życia Liceum, np. udział w apelach i uroczystościach szkolnych itp.

Upowszechnianie świadomości prawnej i kultury politycznej wśród uczniów

- a) organizowanie spotkań z prawnikami i studentami prawa na lekcjach wychowawczych, wos itp.,
- b) spotkania o tematyce prewencyjnej z przedstawicielami KP Policji w Łukowie,
- c) organizacja apeli dla uczniów klas drugich nt. bezpieczeństwa w ruchu drogowym z udziałem funkcjonariuszy Wydziału Ruchu Drogowego KP Policji w Łukowie,
- d) udział uczniów w konkursach nt. wiedzy prawnej,
- e) zapoznawanie uczniów z aktualną sytuacją polityczno-gospodarczą kraju,
- f) umożliwianie młodzieży dostępu do środków masowego przekazu.

2. ROZWÓJ SAMORZĄDNEJ DZIAŁALNOŚCI UCZNIÓW

Upowszechnianie form samodzielności młodzieży jako formy wychowawczej

- a) możliwość udziału młodzieży w wybranych fragmentach posiedzeń Rad Pedagogicznych,
- b) aktywne uczestnictwo przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego i innych organizacji w życiu Liceum,
- c) czuwanie nad przestrzeganiem wewnętrznych zasad oceniania, regulaminów szkolnych i udział w ich ewaluacji,
- d) dbałość o estetykę pomieszczeń szkolnych,
- e) czynny udział poszczególnych klas w organizacji uroczystości, apeli i imprez szkolnych,
- f) praca nad podnoszeniem wyników w nauce oraz poprawą frekwencji,
- g) partycypowanie w ocenianiu zachowania i przyznawaniu nagród za działalność społeczną,
- h) współdecydowanie uczniów o przyznawaniu pomocy materialnej osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej lub uczniom mieszkającym na terenach wiejskich,
- i) współpraca organizacji szkolnych i reprezentowanie Liceum w środowisku pozaszkolnym. W Liceum działają następujące organizacje uczniowskie: Samorząd Uczniowski, 5 ŁDW im. F. Koziarza, SK PCK, SK LOP, KSM, Młodzieżowa Rada Internatu, Towarzystwo Polska-Wschód,
- j) organizacja corocznej wycieczki, jako formy nagrody dla uczniów wyróżniających się w pracy społecznej na terenie Liceum i środowiska lokalnego.
- k) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw (min. Młodzieżowi Liderzy w Kościuszcze)

Kształtowanie i pielęgnowanie tradycji szkolnych

- a) przygotowanie lekcji wychowawczych: „Patron Szkoły – Tadeusz Kościuszko”,
- b) organizacja Święta Patrona Szkoły (luty),
- c) zapoznanie uczniów klas pierwszych ze zbiorami Szkolnej Izby Tradycji (wrzesień/październik),
- d) opieka nad grobami zmarłych pracowników szkoły,
- e) udział młodzieży szkolnej w organizacji Zjazdów Absolwentów – wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół Gimnazjum i I Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki w Łukowie,
- f) uroczyste pożegnanie maturzystów (czerwiec),
- g) spotkania okolicznościowe z okazji Dnia Edukacji Narodowej itp. z nauczycielami – emerytami i byłymi pracownikami szkoły.
- h) msza święta upamiętniająca zmarłych nauczycieli i uczniów szkoły (listopad).

Troska o kulturę życia codziennego, kształtowanie nawyków dobrego zachowania i właściwego wykorzystania czasu wolnego

- a) przygotowanie lekcji wychowawczych nt. zasad dobrego zachowania się,
- b) zwracanie bieżącej uwagi na kulturę osobistą uczniów i stosowanie form grzecznościowych, wybory „Osobowości kulturalnych” w klasach,
- c) organizowanie samopomocy koleżeńskiej w klasach i internacie (szczególnie uczniom mającym trudności w nauce),
- d) organizacja dyskotek szkolnych, dyskotek półmetkowych i balów studniówkowych,
- e) organizowanie wieczorków, biwaków i innych form rozrywkowo-wypoczynkowych,
- f) organizowanie akcji i happeningów promujących życzliwość, tolerancję i pozytywne nastawienie do drugiego człowieka (min. Szkolny Dzień bez Przemocy)

- g) organizowanie pozalekcyjnych kół zainteresowań,
- h) objęcie budynków i terenu szkolnego nadzorem kamer CCTV w celu zapewnienia bezpiecznych warunków wychowania i opieki. Zapisy z monitoringu wizyjnego mogą być wykorzystywane w przypadku zaistnienia sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu, naruszającej zasady zachowania określone w dokumentach szkolnych i przepisach prawa. Materiał może stanowić dowód w sprawie i może być podstawą do podjęcia działań wynikających z zapisów statutu szkoły i przepisów prawa.

3. UCZESTNICTWO MŁODZIEŻY W KULTURZE

Udział uczniów w życiu kulturalnym Liceum

- a) organizacja części artystycznych apeli i uroczystości związanych z aktualnymi rocznicami świąt państwowych i szkolnych,
- b) praca nad atrakcyjnymi formami życia kulturalnego Liceum,
- c) organizowanie konkursów literackich, recytatorskich i czytelniczych,
- d) umuzykalnianie młodzieży poprzez pracę uczniów w chórze szkolnym „Lutnia” i szkolnych zespołach wokально-muzycznych,
- e) udział uczniów w :
 - koncertach zespołów muzycznych, występach zespołów folklorystycznych,
 - propagowanie różnorodnych gatunków muzycznych poprzez radiowęzeł szkolny,
- f) organizowanie przez Samorząd Uczniowski współzawodnictwa klas,
- g) organizowanie spotkań z ciekawymi ludźmi (min. z pisarzami, muzykami, aktorami),
- h) redagowanie szkolnej gazetki „TAK”,
- i) udział w szkolnych kołach pozalekcyjnych o charakterze artystycznym.

Wdrażanie uczniów do samodzielnego korzystania z imprez teatralnych i koncertów

- a) wyjazdy klasowe i grupowe do teatrów i kin na przedstawienia teatralne, seanse filmowe i koncerty,
- b) organizowanie przedstawień teatralnych przez młodzież (Szkolne Koło Teatralne)
- c) współpraca z Łukowskim Ośrodkiem Kultury, kinem „Łuków” i Muzeum Regionalnym w Łukowie,
- d) udział uczniów w Dniach Łukowa,
- e) kontakty kulturalne z młodzieżą z Niemiec, Łotwy i Białorusi (poprzez współpracę z tamtejszymi szkołami).

Rozwijanie zainteresowań plastycznych, fotograficznych

- a) organizowanie wystaw plastycznych, fotograficznych najzdolniejszych uczniów, absolwentów i nauczycieli,
- b) organizowanie konkursów plastycznych (min. konkurs na plakat profilaktyczny)
- c) przygotowywanie przez uczniów dekoracji związanych z uroczystościami i imprezami szkolnymi.

4. WYCHOWANIE PRORODZINNE

Pogłębianie wiedzy uczniów związanej z psychologicznymi i społecznymi aspektami życia rodzinnego

- a) uwzględnienie w tematyce lekcji wychowawczych, zajęć wychowania do życia w rodzinie, religii, WOS-u i zajęć z psychologiem następujących zagadnień :

- wychowawcza rola rodziny,
- zagrożenia życia rodzinnego i społecznego
- podstawowe funkcje rodziny (opiekuńcza, wychowawcza, dydaktyczna, ekonomiczna, socjalizacyjna, prokreacyjna, kulturowa),
- dojrzewanie do małżeństwa, do rodzicielstwa
- seksualność człowieka i prokreacja
- obowiązki dorosłych dzieci wobec rodziców,
- wybrane zagadnienia z Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego,
- tradycje i zwyczaje w życiu rodzinnym,
- polityka państwa wobec rodziny
- wybór drogi życiowej

Działania wspierające funkcjonowanie rodziny

- a) diagnozowanie sytuacji materialno-bytowej uczniów
- b) współpraca z instytucjami: MOPS, GOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Specjalistyczny Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej, Sąd Rodzinny, Kuratorzy Rodzinni, Policja
- c) pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i osobistych, indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami,
- a) udostępnianie uczniom i rodzicom adresów instytucji niosących specjalistyczną pomoc i wsparcie

5. WYCHOWANIE RELIGIJNO – ŚWIATOPOGLĄDOWE

I LO im. T. Kościuszki w Łukowie kształci i wychowuje uwzględniając zasady wiary i etyki chrześcijańskiej.

- a) ukazywanie w świetle Dekalogu i Ewangelii wartości życia indywidualnego i społecznego z podkreśleniem związku między wiarą, kulturą i życiem,
- b) wychowanie uczniów w duchu tolerancji, rzetelności i odpowiedzialności za siebie i innych, w szacunku do osoby ludzkiej z wolą przekształcenia istniejącej rzeczywistości, aby uczynić ją lepszą i bardziej ludzką,
- c) oddawanie czci i szacunku symbolom religijnym i narodowym czerpanie wzorów zachowań z dziedzictwa wiary i kultury, bogactwa i piękna poezji i literatury oraz wzorców osobowych ludzi o szczególnym autorytecie moralnym,
- d) uczestniczenie przez uczniów w corocznych rekolekcjach wielkopostnych, we mszach św. na rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego oraz wyjazdach do miejsc kultu religijnego,
- e) coroczna pielgrzymka maturzystów wraz z wychowawcami klas trzecich,

6. WYCHOWANIE PROZDROWOTNE

Poprawa stanu higieny uczniów i ochrony zdrowia

- a) dbałość o wygląd zewnętrzny uczniów,
- b) dbałość o higienę pomieszczeń, zwłaszcza sanitariatów,
- c) pogadanki na tematy przyczyn powstawania chorób,
- d) zapewnianie uczniom podstawowej opieki medycznej,
- e) systematyczna realizacja działań profilaktycznych, promujących styl życia wolny od nikotyny, alkoholu i substancji psychoaktywnych,
- f) organizacja obiadów dla uczniów najuboższych,

- g) zaopatrywanie apteczek w środki opatrunkowe i leki,
- h) troska o właściwą postawę ciała na lekcji,
- i) dbałość o zielen na terenie Liceum,
- j) przeprowadzanie akcji promujących zdrowy tryb życia, uświadamiających zagrożenia związane z nałogami i uzależnieniami od substancji psychoaktywnych
- k) informowanie uczniów na lekcjach biologii i wychowawczych o zasadach prawidłowego odżywiania się,
- l) profilaktyczna akcja informacyjna nt. nadwagi, anoreksji i bulimii,
- m) włączanie się w ogólnopolskie akcje i kampanie społeczne np.: „Dzień bez papierosa”, „Światowy Dzień Walki z AIDS”, „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”; „Dzień Bezpiecznego Internetu”, „Światowy Dzień Życzliwości”,
- n) organizowanie spektakli, koncertów profilaktycznych, happeningów, inscenizacji oraz imprez edukacyjnych i profilaktycznych o tematyce antyalkoholowej, antynarkotykowej i przeciw innym zagrożeniom,
- o) coroczne zbiórki pieniędzy na Polski Czerwony Krzyż.

Higiena procesu nauczania

- a) eliminowanie sytuacji stresowych przez np. dwutygodniowy okres adaptacji w klasach pierwszych,
- b) stosowanie jasnych kryteriów oceniania i wymagań zgodnych z wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania,
- c) optymalizacja w konstruowaniu tygodniowego podziału zajęć,
- d) współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Łukowie w celu optymalizacji procesów nauczania i umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych,
- e) preorientacja zawodowa – pomoc uczniom w wyborze dalszych kierunków kształcenia, organizowanie spotkań z pracownikami i studentami wyższych uczelni, prowadzenie gazetki z ofertami dalszego kształcenia.

Promowanie zdrowego trybu życia poprzez kulturę fizyczną i sport

- a) propagowanie sportu poprzez różnego rodzaju formy współzawodnictwa sportowego, takie jak : rozgrywki międzyszkolne, rozgrywki międzyklasowe, mecze okolicznościowe w różnych dyscyplinach, np. mecz piłki koszykowej Absolwenci – Maturzyści, mecze nauczyciele – uczniowie itp.
- b) rozwijanie zainteresowań i prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych,
- c) uczestnictwo młodzieży w zajęciach pływania na pływalni „Delfinek”,
- d) organizacja obozów turystyczno-sportowych,
- e) udział uczniów w rajdach i biwakach,
- f) udział i organizacja Turniejów Międzynarodowych w piłce siatkowej.

7. DZIAŁALNOŚĆ PROEKOLOGICZNA

Działania mające na celu rozbudzenie zainteresowań tematyką ekologiczną uczniów i nauczycieli

- a) organizacja i przygotowanie uczniów do olimpiad: wiedzy ekologicznej, ochrony środowiska, biologicznej oraz konkursów,
- b) coroczne zbiórki pieniędzy na działalność LOP,
- c) udział uczniów w akcjach oczyszczania lasów,
- d) organizacja wycieczek do miejsc o szczególnych walorach przyrodniczych np. do rezerwatu Jata,
- e) pielęgnacja zieleni na terenie Liceum.

- f) realizacja projektów edukacyjnych związanych z problematyką ekologiczną.

Upowszechnianie świadomości prawnej w zakresie ochrony środowiska

- a) wycieczki do parków narodowych i rezerwatów przyrody,
- b) kontakty z pracownikami Wydziału Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Łukowie oraz Nadleśnictwa Łuków.

8. KSZTAŁTOWANIE ZACHOWAŃ EKONOMICZNYCH

Wyrabianie postaw i zachowań sprzyjających poszanowaniu mienia i wyposażenia Liceum.

- a) omawianie na godzinach wychowawczych warunków pracy szkoły z podkreśleniem trudnej sytuacji materialnej,
- b) kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własną szkołę,
- c) kształtowanie nawyków dbania o mienie i sprzęt szkolny,
- d) wzbogacanie pracowni przedmiotowych w samodzielnie wykonywane pomoce naukowe,
- e) pomoc rodziców i uczniów przy odnawianiu pracowni,
- f) dbałość o racjonalne korzystanie z energii cieplnej, elektrycznej i wody.